

Saknr. 17/6985-3

Saksbehandler:
Ingrid Lauvdal

Høringssvar - Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2018 - 2019

Innstilling til vedtak:

Fylkesrådet avgir høringssvar på forslag til forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for 2018-2019 i tråd med det som framgår av saken.

Vedlegg:

1. Brev fra Kunnskapsdepartementet, datert 19.10. 2017
2. Høringsnotat, datert 19.10. 2017

-

Hamar, 21.12.2017

Per-Gunnar Sveen
fylkesrådsleder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksutredning

Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2018 - 2019 - høring

Hjemmel/referanse for saken

Fylkesrådets vedtakskompetanse er hjemlet i FT-sak 12/16.

Bakgrunn

Kunnskapsdepartementet sendte 19. oktober i år ut et forslag til forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2018-2019 på høring.

Tildelingsforskriften fastsettes for ett undervisningsår om gangen. Forslaget til tildelingsforskrift for 2018-2019 bygger på gjeldende forskrift for 2017 – 2018. I høringsnotat fra Kunnskapsdepartementet omtales bare de bestemmelsene der departementet foreslår endringer for 2018-2019.

Departementets forslag til endringer:

- Åpne for støtte til grunnutdanning som bussjåfør for voksne ved godkjente trafikkskoler
- Begrense retten til støtte til ph.d-utdanning i Norden ved lønn under utdanning
- Redusere antallet år det kan bli gitt støtte til folkehøgskole
- Fortsette opptrappingen til elleve måneders støtte med en ekstra uke med støtte våren 2019
- Gi fulltidsstøtte til elever med ungdomsrett til videregående opplæring uavhengig av studiebelastning
- Utvide retten til støtte til grunnskoleopplæring
- Utvide avstandsgrensen for bostipendet
- Redusere andelen stipend i tilskudd til reiser for elever som tar videregående opplæring i utlandet
- Begrense tildeling av stipend til reiser ved støtte til reiser fra andre
- Innføre et nytt stipend og rett til annen støtte for spesielt tilrettelagte program i økonomi- og ingeniørfag i Frankrike

I høringsuttalelsen kommenterer Hedmark fylkeskommune forslagene som berører fylkeskommunens ansvarsområder.

Punkt 8 i høringsnotatet:

Fulltidsstøtte uavhengig av studiebelastning til elever i vanlig videregående opplæring

Departementet foreslår å endre forskriften slik at det gis full støtte fra Lånekassen til elever med ungdomsrett i videregående opplæring, uavhengig av om studiebelastningen er redusert eller ikke. I henhold til opplæringsloven skal den enkelte elevs opplæring være tilpasset. Formålet med endringen er å tilpasse Lånekassens regelverk til den faktiske situasjonen i skolen hvor man i henhold til opplæringsloven tilstreber seg på å lage gode, tilpassede opplegg for den enkelte elev. Forslaget vil dermed gi en bedre harmonisering mellom opplæringsloven og utdanningsstøtteregelverket. Departementet mener at forslaget vil hindre at elever havner i unødig krevende økonomisk situasjoner og kan bidra til å understøtte arbeidet mot frafall i videregående opplæring.

Hedmark fylkeskommune støtter forslaget til endring i forskriften. Det er positivt at departementet med dette endringsforslaget ønsker å tilpasse regelverket for utdanningsstøtte mer i samsvar med hvordan opplæring blir organisert etter opplæringsloven.

Punkt 9 i høringsnotatet

Utvidet rett til støtte til grunnskoleopplæring

I dagens utdanningsstøtteregulverk er det en viss åpning for støtte fra Lånekassen til grunnskoleopplæring. Opplæringsloven § 4A-1 ble endret i 2016 med et nytt andre ledd. Endringen innebærer at kommuner og fylkeskommuner kan tilby grunnskoleopplæring til personer som har rett til videregående opplæring etter opplæringsloven (ungdomsrett) men som har behov for mer grunnskoleopplæring for å sikre et bedre faglig grunnlag før inntak til videregående opplæring. Disse har i dag ikke rett til støtte til grunnskoleopplæringen.

Elevene som omfattes av forslaget er elever, ofte minoritetsspråklige, fra ressursvake familier som har så mangelfulle kunnskaper etter endt 10. trinn at de sannsynligvis ikke har forutsetninger for å fullføre videregående opplæring. Etter dagens ordning er det ikke mulig for disse elevene å få utdanningsstøtte for å få mer grunnskoleopplæring selv om skolen mener det ville vært mest fornuftig for eleven. Derimot er det mulig for disse elevene å få støtte fra Lånekassen til videregående opplæring selv om skolen mener at eleven trenger mer grunnskoleopplæring for å lykkes på videregående skole. Departementet mener dette er et paradoks, og foreslår derfor denne forskriftsendringen som gjør at utdanningsstøtteregulverket harmonerer med opplæringsloven.

Hedmark fylkeskommune støtter forslaget til endring i forskriften.

Punkt 10 i høringsnotatet

Endring i avstandsgrensen mellom foreldrehjem og skole for å være berettiget til bostipend.

Av gjeldende regler framgår det at søkere som ikke bor hos foreldre kan få borteboerstipend når avstanden mellom foreldrehjemmet og skolen er 40 km eller mer, eller reisetiden er tre timer eller mer samlet pr dag. Bostipend kan også gis når eleven må bo utenfor foreldrehjemmet på grunn av andre særlige forhold av personlig og sosial karakter.

Formålet med bostipendet er å gi tilskudd til økte bortgifter for familien når eleven må flytte hjemmefra for å ta videregående opplæring. Departementet viser til at det i 2015-2016 var 28 800 elever som fikk bostipend, og at utgiftene til stipendet var rundt 1 mrd. kroner. De fleste stipendmottakere bodde på Vestlandet og i Nord-Norge.

Departementet er opptatt av å målrette stipendordningene i Lånekassen slik at de treffer de som har størst behov for stipendet. Derfor foreslår departementet en moderat økning av avstandsgrensen fra 40 km til 60 km for å kunne kvalifisere til bostipend. Det alternative vilkåret om reisetid på tre timer eller mer samlet pr dag endres ikke. I en vurdering av betingelser for å kunne gjennomføre videregående opplæring, er *tiden* en elev må bruke på å reise mellom foreldrehjem og skole etter departementets oppfatning langt mer relevant enn *avstanden* mellom foreldrehjem og skole.

De som blir berørt av forslaget er de som har en reisevei på mellom 40 og 60 km og som bruker mindre enn tre timer samlet på reiseveien pr dag. Departementet har anslått gruppen til ca. 1000 elever.

Ifølge departementet viser forskning at det er elevens bakgrunn som er en av de sentrale årsakene til frafall. Departementet mener derfor at forslaget om økt avstandsgrense ikke vil ha noen betydningsfull effekt på frafallet i videregående opplæring.

Hedmark fylkeskommune støtter ikke forslaget om å øke avstandsgrensen fra 40 km til 60 km. Hedmark er et distriktsfylke med spredt bosetting og lange avstander. Økning i avstandsgrensen vil føre til at flere daglig må kjøre mellom hjem og skole. For elever i distriktene kan det bli en hverdag med lengre reisetid opp mot tre timer daglig. Det arbeides hardt for å forbedre elevens resultater på de videregående skolene i Hedmark. En situasjon hvor færre elever er berettiget et bostipend vil ikke bidra positivt i dette arbeidet. Det kan være andre årsaker enn sosiale og personlig forhold som gjør at elever velger å flytte hjemmefra i løpet av perioden i videregående opplæring. Opprettholdelse av dagens avstandsgrense vil av den grunn gjøre det mulig for elever å bo hjemmefra uten at foreldrene må betale bokostnadene fullt ut.

For departementet vil økning i avstandsgrensen føre til en viss reduksjon i årlige kostnader til bostipend. For fylkeskommunen kan dette imidlertid føre til økning i kostnader til skoleskyss. Flere vil ha krav på skoleskyss. Med spredt bosetting og lange avstander kan det føre til flere kostbare skysstilbud som økt bruk av taxi.

Hedmark fylkeskommune mener at hensynet til elever som bor i distriktene bør veie tyngre enn den kostnadsbesparelsen i ordningen med bostipend som departementet legger opp til. Derfor mener Hedmark fylkeskommune at gjeldende avstandsgrense må opprettholdes.

Konklusjon

Fylkesrådet avgir hørings svar på forslag til forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for 2018-2019 i tråd med det som framgår av saken.

Saksprotokoll

Utvalg: Fylkesrådet

Møtedato: 22.01.2018

Sak: 4/18

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 17/6985

Tittel: Saksprotokoll - Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2018 - 2019 - høring

Behandling:

Fylkesrådets innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Fylkesrådet avgir hørings svar på forslag til forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for 2018-2019 i tråd med det som framgår av saken.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.